

**ROZPORZĄDZENIE
RADY MINISTRÓW**
z dnia 2013 r.

**w sprawie wprowadzenia programu
zwalczania gąbczastej encefalopatii bydła
na 2014 r.**

Na podstawie art. 57 ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2008 r. Nr 213, poz. 1342, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wprowadza się program zwalczania gąbczastej encefalopatii bydła (Bovine spongiform encephalopathy – BSE) na 2014 r., który jest określony w załączniku do rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2014 r.

PREZES RADY MINISTRÓW

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 47, poz. 278, Nr 60, poz. 372 i Nr 78, poz. 513.

**PROGRAM ZWALCZANIA GĄBCZASTEJ ENCEFALOPATII BYDŁA
(BOVINE SPONGIFORM ENCEPHALOPATHY - BSE)**

1. Identyfikacja programu zwalczania gąbczastej encefalopatii bydła (Bovine spongiform encephalopathy – BSE)

Państwo członkowskie: **Rzeczpospolita Polska**
Choroba: **gąbczasta encefalopatia bydła (BSE)**
Rok realizacji: **2014**

2. Opis programu zwalczania gąbczastej encefalopatii bydła (Bovine spongiform encephalopathy – BSE) na 2014 r.

Celem realizacji programu zwalczania gąbczastej encefalopatii bydła (Bovine spongiform encephalopathy – BSE) na 2014 r., zwanego dalej „Programem”, jest wykrycie każdego przypadku gąbczastej encefalopatii bydła, zwanej dalej „BSE”, w populacji bydła w Rzeczypospolitej Polskiej. Prowadzenie badań jest nieodzownym elementem systemu kontroli przenośnych gąbczastych encefalopatii przeżuwaczy (TSE).

Kontrola BSE na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej polega na prowadzeniu aktywnego nadzoru, przez który rozumie się badanie bydła przeznaczonego do uboju jako zdrowe lub bydła zaliczanego do grup ryzyka (np. zwierzęta padłe, poddane ubojowi z konieczności, wykazujące nietypowe objawy w trakcie badania przedubojowego, w tym zwierzęta, które doznały urazów w trakcie transportu lub w rzeźni, lub zostały zabite w ramach zwalczania choroby zakaźnej zwierząt) oraz biernego nadzoru, przez który rozumie się badanie bydła w każdym wieku w przypadku, gdy zachowanie zwierzęcia nasuwa podejrzenie wystąpienia BSE.

Zwalczanie BSE polega, m. in. na zidentyfikowaniu pozostałych zwierząt w gospodarstwie, w którym przebywało zwierzę, u którego stwierdzono BSE, potomstwa

tych zwierząt urodzonego w okresie dwóch lat przed wystąpieniem objawów klinicznych lub stwierdzeniem BSE u krowy oraz zidentyfikowaniu zwierząt należących do kohorty.

Zapobieganie, kontrola i zwalczanie BSE są przeprowadzane zgodnie z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001 z dnia 22 maja 2001 r. ustanawiającym zasady dotyczące zapobiegania, kontroli i zwalczania niektórych przenośnych gąbczastych encefalopatii (Dz. Urz. WE L 147 z 31.05.2001, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 32, str. 289, z późn. zm.), zwanym dalej „rozporządzeniem nr 999/2001”, z uwzględnieniem zasad, o których mowa w decyzji Komisji 2009/719/WE z dnia 28 września 2009 r. upoważniającej niektóre państwa członkowskie do zmiany swoich rocznych programów monitorowania BSE (Dz. Urz. UE L 256 z 29.09.2009, str. 35, z późn. zm.).

W rozporządzeniu nr 999/2001 zobowiązano również każde państwo członkowskie do przeprowadzania rocznych programów monitorowania TSE opartych na aktywnym i biernym nadzorze zgodnie z załącznikiem III do tego rozporządzenia.

Dnia 4 lutego 2013 r. weszła w życie decyzja wykonawcza Komisji 2013/76/UE zmieniająca decyzję 2009/719/WE upoważniającą niektóre państwa członkowskie do zmiany swoich rocznych programów monitorowania BSE (Dz. Urz. UE L 35 z 06.02.2013, str. 16). Daje ona państwom członkowskim możliwość zmiany dotychczasowych rocznych programów monitorowania.

W związku z powyższym od dnia 1 stycznia 2014 r. w Polsce w grupie zwierząt poddawanych normalnemu ubojowi do badania w kierunku BSE będzie kwalifikował wiek powyżej 96 miesięcy życia.

3. Opis sytuacji epidemiologicznej związanej z BSE

Regularne monitorowanie BSE, zgodnie z obowiązującymi w Unii Europejskiej wymaganiami, rozpoczęło się w listopadzie 2001 r. W pierwszych dwóch miesiącach monitorowania zbadano 30 309 sztuk bydła, w 2002 r. – 286 592, w 2003 r. – 455 413, w 2004 r. – 481 116, w 2005 r. – 515 976, w 2006 r. – 594 121, w 2007 r. 603 810, w 2008 r. – 611 566, w 2009 r. – 638 072, w 2010 r. – 637 240, w 2011 r. – 475 906, a w 2012 r. - 326 280.

Spadek liczby badań w 2011 r. był związany z podwyższeniem wieku bydła badanego w kierunku BSE do 72 miesięcy życia, w związku z zakwalifikowaniem

Rzeczypospolitej Polskiej do grupy państw członkowskich upoważnionych do zmiany systemu monitorowania BSE, zgodnie z przepisami decyzji wykonawczej Komisji 2011/358/UE z dnia 17 czerwca 2011 r. zmieniającej decyzję 2009/719/WE upoważniającą niektóre państwa członkowskie do zmiany swoich rocznych programów monitorowania BSE (Dz. Urz. UE L 161 z 21.06.2011, str. 29).

Dane z podziałem na grupy bydła objęte monitorowaniem są przedstawione w tabeli 1.1.

Tabela 1.1.

Okres	Bydło poddane ubojowi jako zdrowe	Bydło poddane ubojowi z konieczności	Bydło poddane ubojowi jako chore lub podejrzane o chorobę	Bydło padłe	Bydło podejrzane o BSE	Ogółem
2001	29882	347	0	80	0	30 309
XI – XII						
2002	278709	4709	1183	1944	47	286 592
I – XII						
2003	428452	9401	2757	14715	88	455 413
I – XII						
2004	445198	9259	2134	24449	76	481 116
I – XII						
2005	472028	10495	648	32552	253	515 976
I – XII						
2006	540148	10035	382	43328	228	594 121
I – XII						
2007	546 243	9 529	61	47 883	94	603 810
I – XII						
2008	556 583	8758	7	46 196	22	611 566
I – XII						
2009	587 339	6811	9	43 900	13	638 072
I – XII						
2010	590 171	310	1	46 752	6	637 240
I – XII						
2011*	440 856	190	887	33 964	9	475 906
I – XII						
2012	299 682	384	1501	24 691	22	326 280
I – XII						

* Począwszy od dnia 1 lipca 2011 r. zgodnie z decyzją wykonawczą Komisji 2011/358/UE z dnia 17 czerwca 2011 r. zmieniającą decyzję 2009/719/WE upoważniającą niektóre państwa członkowskie do zmiany swoich rocznych programów monitorowania BSE zmianie uległ wiek bydła badanego w kierunku BSE.

Pierwszy przypadek BSE wykryto w 2002 r. W tym też roku ogólna liczba wykrytych przypadków BSE wyniosła 4. W 2003 r. wykryto dalszych 5 przypadków, a w 2004 r. – 11 przypadków. W 2005 r. wykryto ogółem 20 przypadków BSE, co stanowi największą liczbę przypadków BSE wykrytych rocznie w Rzeczypospolitej Polskiej. Od 2006 r. ta liczba wyraźnie spadała, aż do roku 2011. W 2006 r. stwierdzono 10 przypadków BSE, w 2007 r. – 9 przypadków, w 2008 r. – 5 przypadków, w 2009 r. – 4 przypadki, w 2010 r. – 2 przypadki, w 2011 r. – 1 przypadek, natomiast w 2012 r. – 3 przypadki.

Zestawienie występowania przypadków BSE z podziałem na lata oraz województwa przedstawia tabela 1.2.

Tabela 1.2.

Rok		02	04	06	08	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32
		Dolnośląskie	Kujawsko - pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko - mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
2002	styczeń																
	luty																
	marzec																
	kwiecień																
	maj						1										
	czerwiec																
	lipiec																
	sierpień			1													
	wrzesień								1								
	październik			1													
	listopad																
	grudzień																
suma:																	4
Rok																	
2003	styczeń																
	luty														1		

marzec																	
kwiecień																	
maj																	
czerwiec																	
lipiec																	
sierpień						1	1										
wrzesień	1																
październik																	
listopad							1										
grudzień																	
	0	1	0	0	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
	suma: 5																

Rok

2004	styczeń				1												
	luty																
	marzec		1													1	
	kwiecień																1
	maj													1			
	czerwiec				1												
	lipiec																
	sierpień				1				1								
	wrzesień																
	październik																
	listopad						1									1	
	grudzień																
		0	0	1	1	2	1	0	0	1	1	0	0	0	1	2	1
		suma: 11															

Rok

2005	styczeń					1											
	luty						1									1	
	marzec	2			2		1		1							1	
	kwiecień	1								1							
	maj									1							
	czerwiec															1	
	lipiec															1	
	sierpień																
	wrzesień						1										
	październik																
	listopad						1			1							

grudzień										1					1	
	3	0	0	0	2	1	4	0	1	4	0	0	0	0	5	0
	suma:															20

Rok

2006	styczeń									1							
	luty		1												1		
	marzec											1	1				
	kwiecień				1				1								
	maj														1		
	czerwiec	1															
	lipiec																
	sierpień					1											
	wrzesień																
	październik																
	listopad																
	grudzień																
		0	1	1	0	1	0	0	0	2	0	0	1	1	2	0	
		suma:															10

Rok

2007	styczeń																
	luty																
	marzec																
	kwiecień						1	1									
	maj														1		
	czerwiec				1	1	1										
	lipiec													1			
	sierpień						1										
	wrzesień																
	październik																
	listopad																
	grudzień								1								
		0	0	0	0	1	1	3	1	1	0	0	0	0	2	0	
		suma:															9

Rok

2008	styczeń															1
	luty															
	marzec															
	kwiecień		1													
	maj															

czerwiec			1														
lipiec																	
sierpień																	
wrzesień													1				
październik																	
listopad																	
grudzień																1	
	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	0
	suma:																5

Rok

2009	styczeń																
	luty				1		1										
	marzec									1							
	kwiecień									1							
	maj																
	czerwiec																
	lipiec																
	sierpień																
	wrzesień																
	październik																
	listopad																
	grudzień																
		0	0	0	0	1	0	1	0	0	2	0	0		0	0	0
	suma:																4

Rok

2010	styczeń																
	luty																
	marzec																
	kwiecień																
	maj															1	
	czerwiec																
	lipiec																
	sierpień																
	wrzesień																
	październik																
	listopad																
	grudzień							1									
	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
	suma:																2

Rok

2011	styczeń																
	luty																
	marzec																
	kwiecień																
	maj																
	czerwiec																
	lipiec																
	sierpień																
	wrzesień			1													
	październik																
	listopad																
	grudzień																
		0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
		suma:															1

Rok

2012	styczeń																
	luty						1										
	marzec																
	kwiecień																
	maj						1										
	czerwiec																
	lipiec		1														
	sierpień																
	wrzesień																
	październik																
	listopad																
	grudzień																
		0	1	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		suma:															3

Rok

2002	–	2012																
suma/woj.:			3	3	7	1	7	5	14	2	3	9	0	0	2	5	12	1
			Suma:														74	

Największą liczbę przypadków BSE wykryto w ramach aktywnego nadzoru w odniesieniu do grupy zdrowego bydła kierowanego do uboju. W ramach biernego nadzoru wykryto zaledwie 3 przypadki BSE.

Poszczególne grupy bydła, w których stwierdzono przypadki BSE przedstawia tabela 1.3.

Tabela 1.3.

Rok	Liczba przypadków BSE	Bydło poddane ubojowi jako zdrowe	Bydło poddane ubojowi z konieczności	Bydło z objawami klinicznymi BSE	Bydło padłe	Kohorta
2002	4	3	0	1	0	0
2003	5	4	0	1	0	0
2004	11	8	2	0	1	0
2005	20	16	0	1	2	1
2006	10	7	0	0	3	0
2007	9	6	1	0	2	0
2008	5	3	2	0	0	0
2009	4	3	0	0	1	0
2010	2	2	0	0	0	0
2011	1	1	0	0	0	0
2012	3	3	0	0	0	0
Suma	74	56	5	3	9	1

Wszystkie sztuki bydła, u których wykryto BSE, były urodzone w Polsce. Dochodzenia epizootyczne prowadzone w celu wyjaśnienia dróg zakażeń wskazywały, iż tylko w kilku nielicznych przypadkach potwierdzono, że najbardziej prawdopodobną drogą zakażenia BSE było spożycie paszy zawierającej białko pochodzące od ssaków lub preparatów mlekozastępczych zawierających tłuszcz zwierzęcy.

Od stwierdzenia pierwszego przypadku BSE w 2002 r. liczba przypadków BSE zmieniała się, przy czym przez pewien okres (2002 – 2005) rosła. Wprowadzenie w poprzednich latach programu zwalczania BSE, zgodnego z wytycznymi Unii Europejskiej, pozwoliło na wykrycie zwierząt zakażonych.

Powyższy wzrost przedstawia się następująco:

- 1) od 2002 r. do 2003 r. wynosił 25%;
- 2) od 2003 r. do 2004 r. wynosił 120%;
- 3) od 2004 r. do 2005 r. wynosił 82 %.

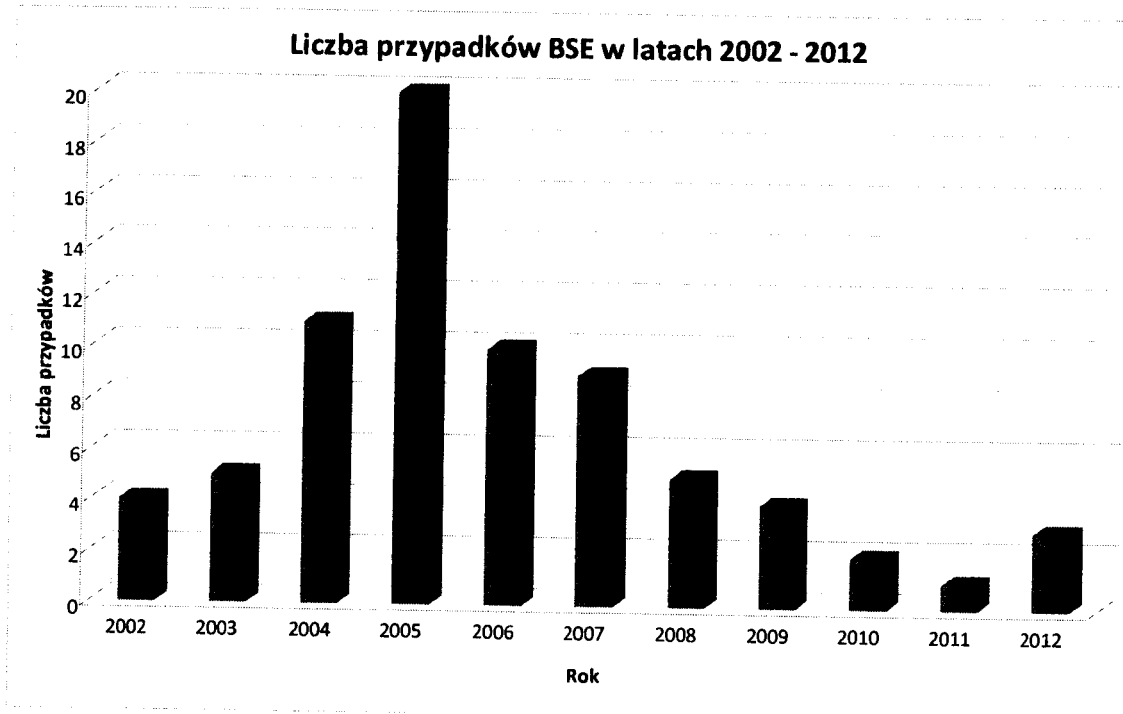
Od 2006 r. obserwuje się corocznie spadek liczby diagnozowanych przypadków BSE w stosunku do roku poprzedniego:

- 1) w 2006 r. spadek wynosił 48,5%;
- 2) w 2007 r. spadek wynosił 10,5%;
- 3) w 2008 r. spadek wynosił 47%;
- 4) w 2009 r. spadek wynosił 16%;
- 5) w 2010 r. spadek wynosił 50%;
- 6) w 2011 r. spadek wynosił 50%.

W 2012 r. nastąpił jednak ponowny wzrost liczby diagnozowanych przypadków BSE w stosunku do roku poprzedniego. Wykryto bowiem 3 przypadki BSE.

Liczba przypadków BSE w latach 2002 – 2012 została przedstawiona na wykresie 1.

Wykres 1.

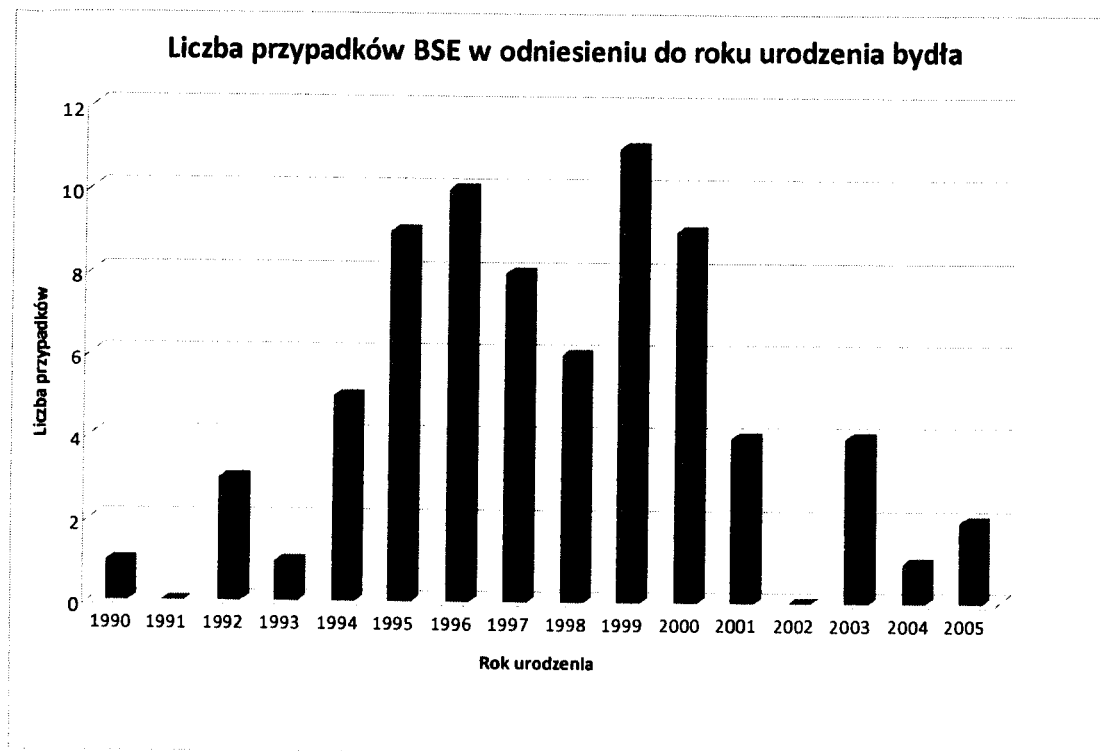
Jeśli weźmie się pod uwagę wiek bydła, u którego stwierdzono BSE, można zauważyć, że najwyższą liczbę przypadków zakażeń BSE zaobserwowano u bydła urodzonego od 1995 r. do 2000 r. Najwyższy odsetek tych zakażeń dotyczy bydła urodzonego w 1996 r. i 1999 r.

Zestawienie liczby przypadków BSE w odniesieniu do roku urodzenia zakażonego bydła przedstawia tabela 1.4 oraz wykres 2

Tabela 1.4.

Rok urodzenia	Liczba przypadków BSE
1990	1
1991	0
1992	3
1993	1
1994	5
1995	9
1996	10
1997	8
1998	6
1999	11
2000	9
2001	4
2002	0
2003	4
2004	1
2005	2
SUMA:	74

Wykres 2.

Najwięcej przypadków BSE stwierdzono u bydła w wieku od 5. do 9. roku życia.

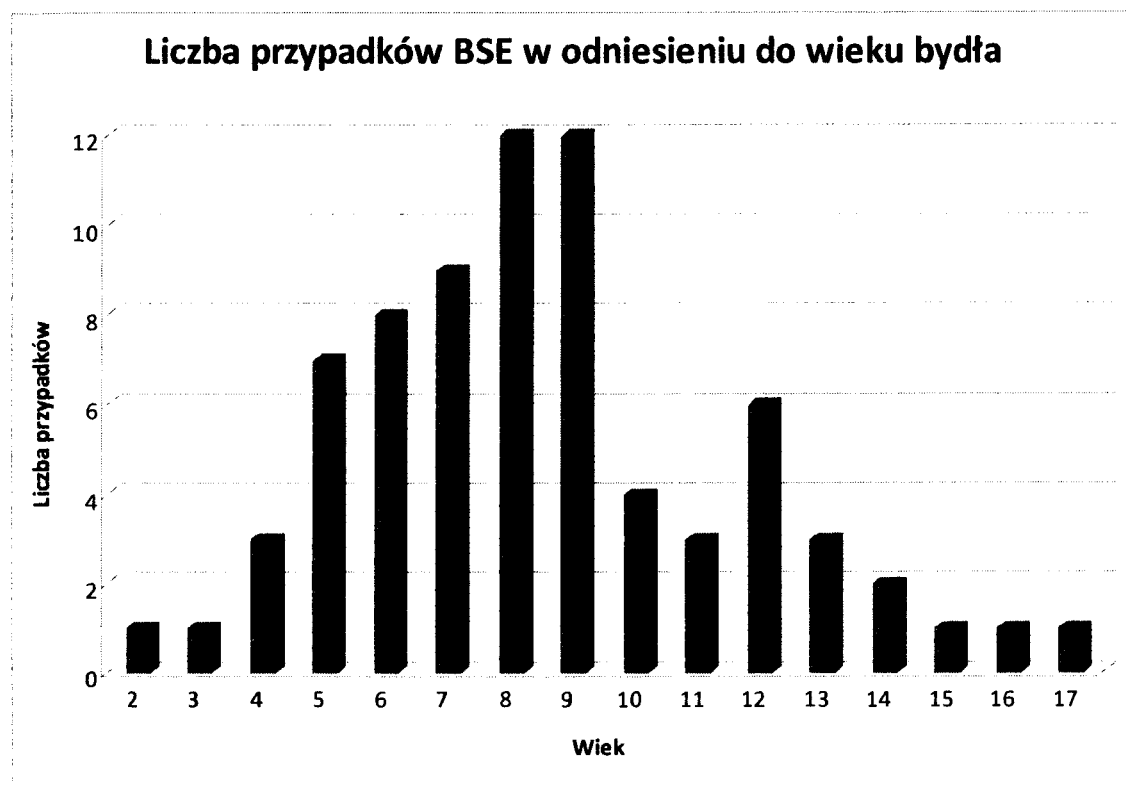
Zestawienie liczby przypadków BSE w odniesieniu do wieku bydła przedstawia tabela 1.5 oraz wykres 3.

Tabela 1.5.

Wiek (w latach)	Liczba przypadków BSE
2	1
3	1
4	3
5	7
6	8
7	9
8	12
9	12
10	4
11	3
12	6
13	3
14	2
15	1
16	1

17	1
SUMA	74

Wykres 3.

4. Środki przewidziane w Programie

4.1. Władza centralna odpowiedzialna za nadzór nad realizacją Programu i jego koordynację w województwach, na których obszarze będzie realizowany Program

Za realizację Programu będą odpowiedzialne organy Inspekcji Weterynaryjnej szczebla powiatowego i wojewódzkiego.

Zgodnie z art. 57 ust. 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, organ szczebla centralnego – Główny Lekarz Weterynarii nadzoruje realizację programu zwalczania chorób zakaźnych zwierząt.

Ponadto, zgodnie z przepisami obowiązującymi w Unii Europejskiej, w przypadku programu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej, Główny Lekarz Weterynarii informuje Komisję Europejską o postępach w jego realizacji.

4.2. Opis i określenie obszarów geograficznych i administracyjnych, na których będzie realizowany Program

Program będzie realizowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Na terytorium tym funkcjonuje 16 organów Inspekcji Weterynaryjnej szczebla wojewódzkiego (wojewódzcy lekarze weterynarii) oraz 305 organów Inspekcji Weterynaryjnej szczebla powiatowego (powiatowi lekarze weterynarii). Wojewódzki lekarz weterynarii kieruje działaniem Inspekcji Weterynaryjnej na obszarze województwa.

Podział Rzeczypospolitej Polskiej na województwa ilustruje rysunek 1.

Rysunek 1.

4.3. Regulacje prawne dotyczące rejestracji gospodarstw

Gospodarstwa w Rzeczypospolitej Polskiej są rejestrowane w Centralnej Bazie Danych Systemu Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt, prowadzonej przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Ponadto podjęcie działalności w zakresie utrzymywania zwierząt gospodarskich w celu umieszczenia na rynku tych zwierząt lub produktów pochodzących z tych zwierząt lub od tych zwierząt wymaga zgłoszenia właściwemu miejscowo powiatowemu lekarzowi weterynarii.

Kwestię tę regulują następujące akty prawne:

- 1) ustawa z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz. U. z 2012 r. poz. 86);
- 2) ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;
- 3) ustawa z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. z 2008 r. Nr 204, poz. 1281, z późn. zm.).

4.4. Regulacje prawne dotyczące systemu identyfikacji i rejestracji zwierząt

Identyfikacja i rejestracja zwierząt w Rzeczypospolitej Polskiej są prowadzone zgodnie z następującymi przepisami:

- 1) ustawą z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt;
- 2) rozporządzeniem Komisji (WE) nr 494/98 z dnia 27 lutego 1998 r. ustanawiającym szczegółowe przepisy wykonawcze do rozporządzenia Rady (WE) nr 820/97 w odniesieniu do stosowania minimalnych sankcji administracyjnych w ramach systemu identyfikacji i rejestracji bydła (Dz. Urz. WE L 60 z 28.02.1998, str. 78, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 46, str. 12);
- 3) rozporządzeniem (WE) nr 1760/2000 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 lipca 2000 r. ustanawiającym system identyfikacji i rejestracji bydła i dotyczącym etykietowania wołowiny i produktów z wołowiny oraz uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 820/97 (Dz. Urz. WE L 204

z 11.08.2000, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 30, str. 248);

- 4) rozporządzeniem Komisji (WE) nr 911/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie wykonania rozporządzenia (WE) nr 1760/2000 Parlamentu Europejskiego i Rady w zakresie kolczyków, paszportów i rejestrów gospodarstw (Dz. Urz. UE L 163 z 30.04.2004, str. 65, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 46, str. 242).

W Rzeczypospolitej Polskiej bydło podlega obowiązkowi oznakowania przy pomocy pary kolczyków oraz podlega rejestracji w Centralnej Bazie Danych Systemu Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt. Każdy kolczyk zawiera indywidualny numer identyfikacyjny zwierzęcia składający się z 14 znaków, zawierających informacje o państwie pochodzenia, numerze serii kolczyka, numerze zwierzęcia i cyfrze kontrolnej, a ponadto kod kreskowy. Posiadacz bydła ma obowiązek oznakować przy pomocy pary kolczyków nowo narodzone cielę niezwłocznie po jego urodzeniu i przesłać zgłoszenie jego urodzenia do Centralnej Bazy Danych Systemu Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt. Na te czynności posiadacz ma 7 dni od dnia urodzenia cielęcia.

Wszystkie sztuki bydła są zaopatrzone w paszporty, które towarzyszą zwierzętom od urodzenia do śmierci. Wszystkie zdarzenia, w tym przemieszczenie z siedziby stada do siedziby stada (miejsca gromadzenia, rzeźni, zakładu przetwórczego lub spalarni, pośrednika w obrocie zwierzętami, na targ, wystawę, pokaz lub konkurs zwierząt), są zgłaszane do Centralnej Bazy Danych Systemu Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt.

Gospodarstwa zarejestrowane w Centralnej Bazie Danych Systemu Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt posiadają indywidualny numer siedziby stada. Posiadacz bydła prowadzi księgę rejestracji dla każdej siedziby stada, do którego muszą być wpisane wszystkie sztuki bydła znajdujące się w siedzibie stada. Księga rejestracji bydła zawiera w szczególności informacje dotyczące numeru identyfikacyjnego matki i ojca zwierzęcia, daty przybycia zwierzęcia do siedziby stada i przemieszczenia zwierzęcia z siedziby stada. Wpisu do księgi rejestracji dokonuje się bezpośrednio po zaistnieniu zdarzenia objętego obowiązkiem wpisu, nie później niż w terminie 7 dni od dnia zaistnienia danego zdarzenia.

Część informacji o zdarzeniach dotyczących bydła, przekazanych do Centralnej Bazy Danych Systemu Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt (kupno, sprzedaż, ubój w

rzeźni i padnięcie zwierzęcia oraz unieszkodliwienie zwłok zwierzęcia), wymaga potwierdzenia ich dokonania, np. w przypadku sprzedaży bydła jest wymagane potwierdzenie tego faktu przez posiadacza przez zgłoszenie tego zdarzenia. Brak takiego zgłoszenia powoduje wszczęcie procedury wyjaśniania nieprawidłowości z posiadaczami zwierząt.

Wszystkie wyżej wymienione wymogi ustanowiono – zgodnie z zasadami określonymi w przepisach Unii Europejskiej – nie tylko ze względu na identyfikację i rejestrację zwierząt, ale także ze względu na ochronę ich zdrowia. W przypadku wystąpienia choroby zakaźnej bydła system identyfikacji i rejestracji zwierząt może zostać wykorzystany do śledzenia przemieszczeń zwierząt.

4.5. Regulacje prawne dotyczące obowiązku powiadamiania o BSE

W Rzeczypospolitej Polskiej obowiązek powiadamiania o BSE wynika bezpośrednio z następujących przepisów:

- 1) rozporządzenia nr 999/2001;
- 2) ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

W ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt określono obowiązek zgłaszania podejrzenia wystąpienia chorób zakaźnych zwierząt, w tym BSE. Zgodnie z art. 42 ww. ustawy podejrzenie wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt, w tym wystąpienie objawów neurologicznych u zwierząt, które mogą nasuwać podejrzenie BSE podlega obowiązkowi niezwłocznego powiadomienia organu Inspekcji Weterynaryjnej albo najbliższego podmiotu świadczącego usługi z zakresu medycyny weterynaryjnej, albo wójta (burmistrza, prezydenta miasta). Ponadto posiadacz bydła ma obowiązek natychmiastowego informowania powiatowego lekarza weterynarii o każdym przypadku padnięcia bydła.

Nie przewiduje się kar za zgłoszenie, w wyniku którego nie zostanie potwierdzona choroba. Nie przewiduje się również zwrotu kosztów osobie zgłaszającej podejrzenie choroby poniesionych przez tę osobę, jeśli podejrzenie to się nie potwierdzi.

4.6. Badania

4.6.1. Szybkie testy u bydła

	Wiek (w miesiącach), powyżej którego zwierzęta poddaje się badaniu	Szacowana liczba zwierząt do zbadania	Szacowana liczba szybkich testów, w tym stosowanych do potwierdzenia
Bydło określone w załączniku III w rozdziale A części I w ust. 2.1, 3 i 4 do rozporządzenia nr 999/2001	48	26422	26486
Bydło określone w załączniku III w rozdziale A części I w ust. 2.2 do rozporządzenia nr 999/2001	96	182520	182681

4.6.2. Badania potwierdzające, inne niż szybkie testy, o których mowa w rozdziale C załącznika X do rozporządzenia (WE) nr 999/2001

	Szacunkowa liczba badań
Badania potwierdzające u bydła	151

Powyższe założenia w punktach 4.6.1. i 4.6.2. przyjęto na podstawie danych uzyskanych za 2012 r.

4.7. Zwalczanie

4.7.1. Środki podejmowane po stwierdzeniu przypadku BSE

4.7.1.1. Opis

Działania lekarzy weterynarii podejmowane w związku z wystąpieniem przypadku BSE w Rzeczypospolitej Polskiej regulują następujące przepisy:

- 1) rozporządzenie nr 999/2001;
- 2) ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Ponadto w celu usprawnienia działań Inspekcji Weterynaryjnej została wydana Instrukcja Głównego Lekarza Weterynarii nr GIWz.401.BSE.60/2011 z dnia 30 listopada 2011 r. w sprawie postępowania przy zgłaszaniu i zwalczaniu gąbczastej encefalopatii bydła (BSE). Instrukcja ta stanowi akt prawa wewnętrznego i jej przepisy nie mogą być przywoływane przy rozstrzyganiu o prawach i obowiązkach podmiotów nadzorowanych.

W przypadku otrzymania dodatniego wyniku badania laboratoryjnego w kierunku BSE, przeprowadza się następujące czynności, w szczególności:

- 1) wszystkie części tuszy zakażonego zwierzęcia oraz wszystkie części tuszy zwierząt sąsiadujących z zakażoną tuszą na linii ubojowej (co najmniej jedna przed i dwie po) są niszczone – w przypadku bydła poddanego ubojowi;
- 2) jest przeprowadzane szczegółowe dochodzenie epizootyczne.

Dochodzenie epizootyczne ma na celu:

- 1) ustalenie źródła zakażenia BSE;
- 2) określenie liczby i zidentyfikowanie wszystkich sztuk przeżuwaczy w gospodarstwie pochodzenia zwierzęcia zakażonego BSE;
- 3) ustalenie historii zwierzęcia zakażonego BSE oraz określenie miejsca pobytu potomstwa krowy zakażonej BSE;
- 4) ustalenie kohorty dla tego przypadku;
- 5) ustalenie możliwej drogi przeniesienia BSE;
- 6) ustalenie innych zwierząt, zarówno przebywających w gospodarstwie, w którym stwierdzono BSE, jak i przebywających w innych gospodarstwach, które mogły mieć kontakt z tym samym źródłem zakażenia BSE, co zwierzę zakażone BSE;
- 7) ustalenie przemieszczenia potencjalnie zakażonej paszy lub innych czynników mogących być przyczyną zakażenia w tym lub innym gospodarstwie.

Wszystkie zwierzęta, które zostały w trakcie dochodzenia epizootycznego uznane za potencjalnie zakażone BSE zabija się, a następnie niszczy, zaś produkty uznane za potencjalnie skażone BSE – niszczy.

4.7.1.2. Tabela podsumowująca

	Szacunkowa liczba
Zwierzęta, które należy zabić na mocy załącznika VII rozdziału A ust. 2.1 rozporządzenia nr 999/2001	7

5. Koszty

5.1. Szczegółowa analiza kosztów

Przewiduje się, że ogólna wysokość kosztów realizacji Programu wyniesie 4 030 561 zł, co przy założeniu, że 1 euro = 4 zł, stanowi równowartość

1007640,25 euro. Powyższa kwota uwzględnia koszt odszkodowań za bydło zabite w ramach zwalczania BSE, przyznawanych na zasadach określonych w art. 49 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, który szacunkowo wyniesie 28 000 zł, co daje kwotę 7000 euro.

W kalkulacji wzięto pod uwagę koszt jednego testu w 2012 r., który wyniósł średnio 13 zł – był to średni koszt szybkiego testu wykonanego zarówno w Zakładzie Higieny Weterynaryjnej, jak i w krajowym laboratorium referencyjnym znajdującym się w Państwowym Instytucie Weterynaryjnym – Państwowym Instytucie Badawczym w Puławach. Przy szacowaniu kosztu jednego testu w 2014 r. wzięto pod uwagę przewidywany wzrost cen w stosunku do 2012 r. oraz koszt dodatkowych elementów (w szczególności pobranie jednej próbki w kierunku BSE – 2 zł, transport jednej próbki – ok. 2 zł, zakup i amortyzacja sprzętu, użytkowanie pomieszczeń laboratorium). Dodatkowe koszty zostały uwzględnione w związku z ustaleniem przez Komisję Europejską – w decyzji wykonawczej Komisji 2012/761/UE z dnia 30 listopada 2012 r. zatwierdzającej roczne i wieloletnie programy oraz wkład finansowy Unii w zakresie zwalczania, kontroli i monitorowania niektórych chorób zwierząt i chorób odzwierzęcych, przedstawione przez państwa członkowskie na 2013 rok (Dz. Urz. UE L 336 z 08.12.2012, str. 83) – kwoty ryczałtowej, która ma pokryć wszystkie koszty poniesione w celu wykonania badań laboratoryjnych w kierunku BSE.

W związku z powyższym średni koszt jednego testu oszacowano na 19 zł, co stanowi równowartość 4,75 euro.

W poniższej tabeli zostały dodatkowo wykazane badania laboratoryjne potwierdzające w liczbie 128, a także badania laboratoryjne bydła podejrzanego o BSE oraz zabitego w ramach zwalczania BSE w liczbie 23 (w sumie 151), które są wykonywane w krajowym laboratorium referencyjnym. Koszt takiego badania wyniósł w 2012 r. ok. 188 zł.

Koszty Programu są kosztami szacunkowymi i zostaną dostosowane do wielkości wydatków przewidzianych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w projekcie ustawy budżetowej na rok 2014, a po uchwaleniu ustawy budżetowej na rok 2014 – do wielkości ujętych w tej ustawie.

Koszty Programu wyrażone w złotych zostały przeliczone na euro według prognozowanego kursu euro. Zatwierdzone w dniu 13 maja 2013 r. przez Ministra Finansów „Wytyczne dotyczące stosowania jednolitych wskaźników

makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw”, zawierające prognozowany kurs euro, znajdują się na stronie internetowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

5.2. Zestawienie kosztów *

www.inforlex.pl

	Przeznaczenie kosztów	Wyszczególnienie	Liczba jednostek **	Koszt jednostkowy w zł/euro ¹⁾	Ogółem kwota w zł	Ogółem kwota w euro	Wniosek o finansowanie wspólnotowe (tak/nie)
1.	Badania laboratoryjne w kierunku BSE²⁾						
1.1.	Szybkie testy	Test ³⁾	209 167	19/ 4,75	3 974 173	993543,25	TAK
1.2.	Badania laboratoryjne potwierdzające	Test ⁴⁾	128	188/ 47	24 064	6016	TAK
1.3.	Badania laboratoryjne bydła podejrzanego o BSE lub zabitego w ramach zwalczania BSE (kohorta, potomstwo)		23	188/ 47	4324	1081	TAK
2.	Obowiązkowe zabicie						
2.1.	Odszkodowanie za bydło, które ma być zabite zgodnie z załącznikiem VII z rozdziałem A z ust. 2.1 rozporządzenia nr 999/2001 ⁵⁾		7	4 000/ 1000	28 000	7000	TAK
				Razem:	4 030 561	1007640,25	

¹⁾ Kurs euro według „Wytycznych dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw” zatwierdzonych w dniu 13 maja 2013 r. przez Ministra Finansów

²⁾ Określone w ust. 4.6.1. Programu

³⁾ Dowolny spośród szybkich testów wymienionych w załączniku X w rozdziale C w ust. 4 rozporządzenia nr 999/2001 w odniesieniu do bydła.

⁴⁾ Jedna z metod potwierdzających wymieniona w załączniku X w rozdziale C w ust. 3.1. rozporządzenia nr 999/2001

⁵⁾ Określone w ust. 4.7.1.2. Programu

UZASADNIENIE

Celem projektowanego rozporządzenia jest wykonanie upoważnienia zawartego w art. 57 ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2008 r. Nr 213, poz. 1342, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”. Zgodnie z wyżej wymienionym przepisem Rada Ministrów wprowadza, w drodze rozporządzenia, program zwalczania choroby zakaźnej zwierząt opracowany przez Głównego Lekarza Weterynarii. Zgodnie z art. 57 ust. 6 ustawy Główny Lekarz Weterynarii uzgadnia program, który podlega współfinansowaniu ze środków pochodzących z Unii Europejskiej z ministrem właściwym do spraw:

1) finansów publicznych – pod względem finansowym;

2) rolnictwa – pod względem merytorycznym

i występuje do Komisji Europejskiej z wnioskiem o zatwierdzenie tak uzgodnionego programu.

Program zwalczania gąbczastej encefalopatii bydła (Bovine spongiform encephalopathy – BSE) na 2014 r., zwany dalej „Programem”, który podlega ww. współfinansowaniu, został uzgodniony z Ministrem Finansów i Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi w dniu 29 kwietnia 2013 r. oraz został wysłany do zatwierdzenia przez Komisję Europejską. Poziom współfinansowania zostanie określony przez Komisję Europejską po ocenie poszczególnych programów zwalczania BSE na 2014 r. złożonych przez państwa członkowskie.

Zgodnie z art. 1 decyzji Komisji 2009/719/WE z dnia 28 września 2009 r. upoważniającej niektóre państwa członkowskie do zmiany swoich rocznych programów monitorowania BSE (Dz. Urz. UE L 256 z 29.09.2009, str. 35), państwa członkowskie wymienione w załączniku ww. decyzji mogą zmienić swoje roczne programy monitorowania zgodnie z art. 6 ust. 1b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 999/2001 z dnia 22 maja 2001 r. ustanawiającym zasady dotyczące zapobiegania, kontroli i zwalczania niektórych przenośnych gąbczastych encefalopatii (Dz. Urz. WE L 147 z 31.05.2001, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 32, str. 289).

Korzystając w powyższych przepisów w przedmiotowym programie podwyższa się wiek badanego bydła w kierunku BSE.

Schemat podwyższonego wieku badanego bydła w kierunku BSE począwszy od dnia 1 stycznia 2014 r. przedstawia się następująco:

1) powyżej 96. miesiąca życia – w przypadku bydła poddanego normalnemu ubojowi oraz

2) powyżej 48. miesiąca życia – w przypadku bydła należącego do tzw. „grupy ryzyka”, tj. bydła padłego, poddanego ubojowi z konieczności lub poddanego ubojowi albo zabitego w ramach zwalczania chorób zakaźnych zwierząt.

Mając na względzie ochronę zdrowia publicznego w Głównym Inspektoracie Weterynarii przeprowadzono analizę możliwości wprowadzenia powyższego schematu badania, w którym badaniem w kierunku BSE w 2014 r. zostaną objęte wszystkie zwierzęta w wieku powyżej 8 lat.

Na dzień 21 grudnia 2013 r. w Centralnej Bazie Danych systemu IRZ zarejestrowanych było ponad 500 tys. sztuk bydła urodzonego przed wprowadzeniem całkowitego zakazu skarmiania zwierząt mączkami mięsno - kostnymi lub w okresie jego wdrażania. W związku z faktem, że najmłodsze zwierzę, u którego stwierdzono BSE urodziło się w 2005 r., podwyższenie wieku badanego bydła poddawane normalnemu ubojowi do 96. miesiąca życia zapewni w 2014 r. objęcie takim badaniem zwierząt urodzonych między innymi w tym roku.

Powyzsza argumentacja zaproponowana przez Głównego Lekarza Weterynarii została również przyjęta przez Radę Sanitarno- Epizootyczną w dniu 22 marca 2013 r., która zarekomendowała przyjęcie ww. schematu badań na 2014 r.

Mając powyższe na uwadze głównym założeniem ww. zmiany sposobu badania jest objęcie badaniem wszystkich zwierząt, które urodziły się przed wprowadzeniem lub w trakcie wprowadzania całkowitego zakazu żywienia zwierząt mączkami mięsno – kostnymi, który obowiązuje w Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 1 listopada 2003 r.

Możliwość podwyższenia wieku badanego bydła ma zastosowanie jedynie do opracowanych przez poszczególne państwa członkowskie rocznych programów monitorowania, co oznacza, że tylko w ramach rocznego programu monitorowania można podnieść wiek bydła badanego w kierunku BSE. Należy także podkreślić, że podniesienie wieku bydła badanego w kierunku BSE w ramach Programu przyniesie znaczne oszczędności dla budżetu państwa ze względu na możliwość pobierania przez urzędowych lekarzy weterynarii mniejszej ilości próbek do badań laboratoryjnych w kierunku BSE.

Od dnia 1 lipca 2011 r. podwyższono wiek badanego bydła poddawane normalnemu ubojowi z 30. miesięcy do 72. miesięcy i łącznie w 2011 roku poddano

normalnemu ubojowi, 440 856 sztuk bydła, w 2012 r. gdy kontynuowany był schemat badania bydła powyżej 72. miesiąca życia zbadano 299 682 sztuki bydła. Przewiduje się, że przy wprowadzeniu systemu badania w kierunku BSE bydła poddawanego normalnemu ubojowi w wieku powyżej 96. miesiąca życia badaniem zostanie objęte ok. 200 tys. sztuk zdrowego bydła.

Przepisy art. 2 ust. 3 decyzji Komisji 2009/719/WE, przewidują, że począwszy od dnia 1 stycznia 2013 r. państwa członkowskie wymienione w załączniku ww. decyzji, w tym Polska, mogą podjąć decyzję o badaniu jedynie minimalnej rocznej próby subpopulacji bydła poddawanej ubojowi w celu spożycia przez człowieka.

W dniu 15 października 2012 r. Dziennik EFSA nr 2012 10(10) opublikował dokument naukowo-techniczny w zakresie minimalnej wielkości próby, jaka powinna zostać przyjęta w rocznym programie badania w kierunku BSE bydła poddanego normalnemu ubojowi. Należy jednak podkreślić, że dokumenty opracowywane przez EFSA mają jedynie charakter pomocniczy oraz doradczy i nie są wiążące dla Komisji Europejskiej i państw członkowskich. Zakres badania bydła w kierunku BSE zgodnie z tą opinią zostanie określony w drodze uzgodnień na posiedzeniach grup roboczych i będzie obowiązywał dopiero po wprowadzeniu zmian do ww. decyzji Komisji.

W związku z faktem, iż przepisy ww. decyzji Komisji nie obligują do przyjęcia nowego systemu badania bydła, a jedynie dają państwom członkowskim możliwość zmiany dotychczasowych rocznych programów monitorowania, podjęcie przez Polskę decyzji o zmianie monitorowania będzie wymagało nowelizacji przedmiotowego projektu rozporządzenia.

Rada Sanitarno - Epizootyczna wyraziła również opinię, że bazując na dokumencie naukowo - technicznym EFSA, o którym mowa powyżej dotyczącym minimalnej wielkości próby jaka powinna zostać przyjęta i zastosowana w rocznym schemacie badania w kierunku BSE bydła poddanego normalnemu ubojowi, model statystyczny C-TSEMM, stworzony do obliczenia takiej próby ze względu na liczbę wykrytych przypadków BSE oraz aspekty historyczne występowania BSE w danym kraju, będzie pozwalał Rzeczypospolitej Polskiej na ewentualną rezygnację z badania bydła poddawanego normalnemu ubojowi w kolejnych latach.

Program spełnia wymagania określone w art. 57 ust. 2 ustawy oraz decyzji Komisji 2008/425/WE z dnia 25 kwietnia 2008 r. ustanawiającej standardowe wymagania w zakresie przedkładania przez państwa członkowskie krajowych

programów zwalczania, kontroli i monitorowania niektórych chorób zwierząt i chorób odzwierzęcych w celu uzyskania finansowania wspólnotowego (Dz. Urz. UE L 159 z 18.06.2008, str. 1).

BSE jest chorobą zakaźną zwierząt podlegającą obowiązkowi zwalczania, wymienioną w załączniku nr 2 do ustawy.

Obowiązek prowadzenia badań w kierunku przenośnych gąbczastych encefalopatii przeżuwaczy (TSE), w tym BSE, oraz zwalczania tej choroby wynika z przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001 z dnia 22 maja 2001 r. ustanawiającego zasady dotyczące zapobiegania, kontroli i zwalczania Niektórych przenośnych gąbczastych encefalopatii oraz z przepisów rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 grudnia 2004 r. w sprawie określenia jednostek chorobowych, sposobu prowadzenia kontroli oraz zakresu badań kontrolnych zakażeń zwierząt (Dz. U. Nr 282, poz. 2813, z późn. zm.).

Realizacja Programu, zgodnie z art. 57 ust. 8 ustawy będzie nadzorowana przez Głównego Lekarza Weterynarii i koordynowana w poszczególnych województwach przez wojewódzkich lekarzy weterynarii. Założenia określone w Programie będą realizowane przez powiatowych lekarzy weterynarii.

Wejście w życie przedmiotowego rozporządzenia z dniem 1 stycznia 2014 r. jest konieczne ze względu na możliwość wdrożenia przepisów decyzji Komisji 2009/719/WE upoważniającej niektóre państwa członkowskie do zmiany swoich rocznych programów monitorowania BSE, która umożliwi podniesienie wieku bydła badanego w kierunku BSE.

W konsekwencji, niewprowadzenie do krajowego porządku prawnego przedmiotowego rozporządzenia w ww. terminie spowoduje zwiększenie wydatków z budżetu państwa na badanie bydła w kierunku BSE.

Celem Programu jest ochrona zdrowia publicznego przez monitorowanie i zwalczanie BSE.

Program jest kontynuacją programu zwalczania BSE prowadzonego w latach poprzednich. Dodatkowo, w związku z podniesieniem wieku bydła badanego w kierunku BSE, realizacja Programu będzie wiązała się z mniejszym obciążeniem dla podmiotów, w tym prowadzących rzeźnię oraz zakłady unieszkodliwiania.

Program będzie realizowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w 2014 r.

Projektowane rozporządzenie wdraża przepisy Unii Europejskiej, w związku z tym nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.), projekt rozporządzenia został zamieszczony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Rządowego Centrum Legislacji.

Projekt rozporządzenia został zamieszczony w wykazie prac legislacyjnych Rady Ministrów pod numerem RC 47.

Projektowane rozporządzenie jest zgodne z prawem Unii Europejskiej.

Ocena skutków regulacji

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowana regulacja

Projektowane rozporządzenie będzie miało wpływ na organy Inspekcji Weterynaryjnej, zarówno bezpośrednio zaangażowane w realizację programu – powiatowych lekarzy weterynarii, jak również organy nadzorujące i koordynujące realizację programu – wojewódzkich lekarzy weterynarii i Głównego Lekarza Weterynarii. Projektowana regulacja będzie miała wpływ na urzędowych lekarzy weterynarii, wyznaczonych do badań i pobierania próbek do badań laboratoryjnych w kierunku BSE.

Najwięcej zadań będą realizowały organy szczebla podstawowego Inspekcji Weterynaryjnej – powiatowi lekarze weterynarii. Organy te będą bezpośrednio odpowiedzialne za realizację Programu.

2. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Zgodnie z pkt 6 lit. b załącznika do decyzji Komisji nr 2008/341/WE z dnia 25 kwietnia 2008 r. ustanawiającej wspólnotowe kryteria dla krajowych programów zwalczania, kontroli i monitorowania niektórych chorób zwierząt i chorób odzwierzęcych (Dz. Urz. UE L 115 z 29.04.2008, str. 44) państwo członkowskie Unii Europejskiej

zapewni wystarczające środki (finansowe, kadrowe, dotyczące wyposażenia) na cały czas realizacji Programu. Państwo wnioskujące zobowiązane jest do zabezpieczenia środków na realizację programu corocznie w ustawie budżetowej w wysokości 100% kosztów. Kwota współfinansowania, wyliczona zgodnie z decyzją Rady 2009/470/WE z dnia 25 maja 2009 r. w sprawie wydatków w dziedzinie weterynarii i zatwierdzona przez Komisję Europejską, zostanie zrefundowana do 50% w zakresie kosztów kwalifikowalnych, w następnym roku po zrealizowaniu programu.

Szacunkowy koszt realizacji Programu wyniesie 4 030 561 zł.

Jest to szacunkowy koszt, który zostanie dostosowany do wielkości wydatków przewidzianych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w projekcie ustawy budżetowej na rok 2014, a po uchwaleniu ustawy budżetowej na rok 2014 – do wielkości ujętej w ustawie.

Program zwalczania gąbczastej encefalopatii bydła prowadzony jest na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od 2007 r. Wprowadzenie wytycznych określonych w decyzji wykonawczej Komisji 2011/358/UE z dnia 17 czerwca 2011 r. zmieniającej decyzję 2009/719/WE upoważniającą niektóre państwa członkowskie do zmiany swoich rocznych programów monitorowanie BSE, umożliwiło od dnia 1 lipca 2011 r. podwyższenie wieku badanego w Polsce bydła w kierunku BSE, na zasadach określonych w ww. decyzji Komisji, tj.:

- 1) z powyżej 30. na powyżej 72. miesiąc życia – w przypadku bydła poddanego normalnemu ubojowi oraz
- 2) z powyżej 24. na powyżej 48. miesiąc życia – w przypadku bydła należącego do tzw. „grupy ryzyka”, tj. bydła padłego, poddanego ubojowi z konieczności lub poddanego ubojowi albo zabitego w ramach zwalczania chorób zakaźnych zwierząt.

Podniesienie wieku badanego bydła przyczyniło się do znacznych oszczędności dla budżetu państwa ze względu na pobieranie mniejszej liczby prób do badania przez urzędowych lekarzy weterynarii.

Od 1 stycznia 2014 r. planowane podwyższenie wieku badanego bydła w kierunku BSE przedmiotowym Programem przyczyni się do jeszcze większych oszczędności dla budżetu państwa poprzez pobieranie mniejszej ilości prób do badań w kierunku BSE przez urzędowych lekarzy weterynarii. Przewiduje się, że po podwyższeniu wieku badanego bydła w kierunku BSE poddawanego normalnemu ubojowi powyżej 96. miesiąca życia w 2014 r. - normalnemu ubojowi zostanie poddanych ok. 200 tys. sztuk bydła.

Mając na uwadze, że projektowana regulacja nie powoduje skutków finansowych w zakresie zwiększenia wydatków lub zmniejszenia dochodów jednostek sektora finansów publicznych w stosunku do wielkości wynikających z obowiązujących przepisów nie podlega wymogom, o których mowa w art. 50 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.). Realizacja Programu nie wpłynie na budżety jednostek samorządu terytorialnego.

3. Wpływ aktu normatywnego na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na rozwój regionów, na rynek pracy, na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki, sytuację i rozwój regionów.

Realizacja Programu, wprowadzonego w drodze rozporządzenia Rady Ministrów wydanego na podstawie art. 57 ust. 7 ustawy, korzystnie wpłynie na poprawę sytuacji epizootycznej zwierząt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz zwiększy zaufanie konsumenta do żywności pochodzenia zwierzęcego.

4. Wpływ projektowanego rozporządzenia na rynek pracy

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

5. Wpływ projektowanego rozporządzenia na sytuację i rozwój regionalny

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionów.

6. Konsultacje społeczne

W zakresie konsultacji społecznych projekt rozporządzenia został przesłany do zaopiniowania przez: Federację Związków Pracodawców-Dzierżawców i Właścicieli Rolnych, Radę Gospodarki Żywnościowej, Business Centre Club, Związek Rzemiosła Polskiego, Forum Związków Zawodowych, Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej, Krajowy Związek Rewizyjny Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych, Zarząd Główny Związku Zawodowego Pracowników Rolnictwa w RP, Krajową Izbę Lekarsko – Weterynaryjną, Krajową Radę Izb Rolniczych, Polską Konfederację Pracodawców Prywatnych LEWIATAN, Ogólnopolski Związek Zawodowy Lekarzy Weterynarii Inspekcji Weterynaryjnej, Sekretariat Rolnictwa Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”, Ogólnopolskie Stowarzyszenie Lekarzy Weterynarii Wolnej Praktyki „*Medicus Veterinarius*” z siedzibą w Namysłowie, Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych, Związek Zawodowy Centrum Narodowe Młodych Rolników, Związek

Zawodowy Rolników Rzeczypospolitej „SOLIDARNI”, Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych, Krajową Radę Spółdzielczą, Federację Branżowych Związków Producentów Rolnych, Związek Zawodowy Rolników „Ojczyzna”, Krajowy Związek Rolników Kótek i Organizacji Rolniczych, Związek Zawodowy Rolnictwa „Samoobrona”, Związek Powiatów Polskich, Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej, Federację Związków Pracodawców Ochrony Zdrowia „Porozumienie Zielonogórskie”, Komisję Krajową NSZZ „Solidarność” Pracowników Weterynarii, Polskie Towarzystwo Nauk Weterynaryjnych, Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Solidarność '80, Związek Zawodowy Wsi i Rolnictwa „Solidarność Wiejska”, Związek Zawodowy Rolnictwa i Obszarów Wiejskich „REGIONY”, Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Rolników Indywidualnych „Solidarność”, Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Ogólnopolskie Stowarzyszenie Techników Weterynarii „ESKULAP”, Krajową Radę Drobiarstwa – Izbę Gospodarczą w Warszawie, Polską Izbę Handlu, Instytut Zootechniki – PIB w Krakowie, Instytut Genetyki i Hodowli Zwierząt PAN, Jastrzębiec, Polski Związek Hodowców i Producentów Bydła Mięsnego, Polską Federację Hodowców Bydła i Producentów Mleka, Polskie Zrzeszenie Producentów Bydła Mięsnego.

Do przedmiotowego projektu uwagi zgłosiła Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR), Krajowy Związek Rewizyjny Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych oraz Instytut Zootechniki - Państwowy Instytut Badawczy w Krakowie.

Uwaga ARiMR dotycząca doprecyzowania sposobu obliczania wieku zwierząt nie została przyjęta, gdyż uwaga ta jest niezasadna. Sposób obliczania wieku bydła nie budzi wątpliwości i jest podawany w miesiącach. Data urodzenia zwierzęcia znajduje się w paszporcie, więc obliczenie wieku tego zwierzęcia licząc w miesiącach od daty urodzin nie następuje trudności.

Krajowy Związek Rewizyjny Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych sugerował utrzymanie dotychczasowego wieku bydła badanego w kierunku BSE poddawanego normalnemu ubojowi. Powyższa propozycja również nie została uwzględniona, ponieważ występowanie BSE w państwach UE ma tendencje spadkową oraz system nadzoru subpopulacji zagrożonych BSE w tych państwach spełnia międzynarodową normę dotyczącą sposobu prowadzenia nadzoru BSE oraz fakt, że badanie zwierząt poddanych ubojowi jako zdrowe nie jest wymagane w celu spełnienia międzynarodowej normy ustanowionej przez OIE.

Uwaga Instytutu Zootechniki - Państwowego Instytutu Badawczego w Krakowie dotyczyła wątpliwości co do zasadności podniesienia wieku badanego bydła powyżej 96. miesiąca życia ponieważ ww. wiek badanego bydła znacznie przekracza wiek użytkowania tego gatunku, który wynosi przeciętnie 3 laktacje (5lat) oraz ze względu na dynamikę mutacji genu białka prionowego PrP i pojawianie się nowych wariantów polimorficznych.

Zgodnie z art. 1 decyzji Komisji 2009/719/WE z dnia 28 września 2009 r. upoważniającej niektóre państwa członkowskie do zmiany swoich rocznych programów monitorowania BSE, Polska może zmienić swój roczny program monitorowania BSE, zgodnie z art. 6 ust. 1b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 999/2001 z dnia 22 maja 2001 r. ustanawiającym zasady dotyczące zapobiegania, kontroli i zwalczania niektórych przenośnych gąbczastych encefalopatii.

Zgodnie z ww. przepisami Główny Lekarz Weterynarii przy opracowaniu programu na 2014 r., zaproponował, aby od 1 stycznia 2014 r. badaniom monitoringowym w kierunku BSE podlegało bydło poddawane normalnemu ubojowi w wieku powyżej 96 miesiąca życia oraz bydło należące do „grupy ryzyka” (bydło padłe, poddane ubojowi z konieczności lub zabite w ramach zwalczania chorób zakaźnych zwierząt) w wieku powyżej 48 miesiąca życia.

Decyzja o podwyższeniu wieku zwierząt poddawanych normalnemu ubojowi z 72. miesięcy życia do 96. miesięcy życia była poprzedzona wnikliwą analizą sytuacji.

W dniu 15 października 2012 r. Europejski Urząd Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) opublikował dokument naukowo – techniczny, dotyczący oszacowania minimalnej wielkości próby, jaka powinna być przyjęta w rocznym programie badania bydła poddawanego normalnemu ubojowi w kierunku BSE ze względu na liczbę wykrytych przypadków BSE oraz na aspekty historyczne występujące w danym państwie członkowskim. W tym dokumencie dowiedziono, za pomocą modelu statystycznego C-TSEMM, że Polska mogłaby całkowicie zrezygnować z badań w kierunku BSE grupy bydła poddawanego normalnemu ubojowi.

Mając na względzie fakt, że w Polsce od dnia 1 listopada 2003 r. istnieje całkowity zakaz żywienia zwierząt mączkami mięsno – kostnymi, a w Centralnej Bazie Danych systemu IRZ jest wciąż zarejestrowanych ok. 500 000 sztuk bydła urodzonego przed wprowadzeniem ww. zakazu, Główny Lekarz Weterynarii podjął decyzję o utrzymaniu badań w kierunku BSE bydła poddawanego normalnemu ubojowi oraz

podwyższeniu wieku tej grupy bydła z 72. miesięcy życia na 96. miesięcy życia, a nie całkowitej rezygnacji z badań monitoringowych tej grupy. Zostało również to podyktowane faktem, że najmłodsza sztuka bydła, u której stwierdzono BSE, urodziła się w 2005 r. W 2014 r. zwierzęta urodzone w 2005 r. będą w wieku 9 lat, a więc wszystkie sztuki będą podlegały badaniom monitoringowym w kierunku BSE.

Ponadto, zgodnie z opinią Państwowego Instytutu Weterynaryjnego - Państwowego Instytutu Badawczego w Puławach nie ma podstaw do tłumaczenia przypisywania dynamiki mutacji genu białka prionowego PrP i pojawienia się nowych wariantów polimorficznych jako przyczyn pojawienia się BSE, ponieważ BSE nie jest bezpośrednio powiązane z mutacją genu PrP lub jej dynamiką. Ponadto, corocznie publikowane raporty Komisji Europejskiej wskazują na fakt, że przypadki BSE są coraz rzadsze i dotyczą starszych zwierząt. Atypowa postać BSE dotyczy wyłącznie zwierząt starszych (w wieku powyżej 8 lat). Zgodnie zaś z nowymi wytycznymi UE kraje członkowskie mogą w ogóle zaprzestać badania zwierząt poddawanych normalnemu ubojowi, co również zapewni ochronę zdrowia publicznego na bardzo wysokim poziomie.

Należy również zauważyć, że zgodnie z danymi zawartymi w Centralnej Bazie Danych systemu IRZ, dotyczącymi sztuk bydła urodzonego przed wprowadzeniem całkowitego zakazu żywienia zwierząt mączkami mięsno – kostnymi, wiek użytkowania bydła w Polsce wynosi znacznie więcej niż trzy laktacje.

W związku z powyższym uwaga zgłoszona przez Instytut Zootechniki nie została uwzględniona.

Opracowano w Departamencie
Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii:

Dzienna 08.10.2013 r.

Jan Prandota

DYREKTOR
Departamentu Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii

Jan Prandota

Akceptował:

Za zgodność pod względem
prawnym i redakcyjnym:

Adam Toborek

Z-ca DYREKTORA
Departamentu Prawno-Legislacyjnego

Adam Toborek
www.inforlex.pl